

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmae Virtvtvm, Ac Vitiorvm , Tomus ...

Guilelmus <Peraldus>

Lvgdvni, 1585

De ordine dicendorum de Disciplina. Et de diuersis acceptionibus huius
nominis Disciplina. Cap. I.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46132](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46132)

verò opera eorum nolite facere. 1. Petri 2. Serui Subditi estote in omni timore dominis, non tantum bonis & modestis, sed etiam discoloris. Præterea si tantum bonis esset obediendum, iudicium ecclesie nihil haberet certitudinis: nescitur enim quis bonus vel malus. Eccl. 9. Sunt iusti atque sapientes, & opera eorum in manu Dei, & tamen nescit homo vtrum amore an odio dignus sit: sed omnia in futurum seruantur incerta. Item iudicium ecclesie nihil haberet stabilitatis. Ille enim qui est bonus in momento, potest fieri malus, & iam non ei est obediendum. Præterea sicut pictor scelus depingit statuam pulchram, nec ritium pictoris statuam deturpat, sic & prælatus malus potest facere præceptum bonum: nec est periculum his qui subiecti sunt, obediunt prælato malo in eis in quibus obediunt prælato bono. Ex quo prælatus malus habet potestatem. Omnis enim potestas à Deo est: & qui potestati resistit, ordinationi Dei resistit. ad Roma. 13. Si vero prælatus malus præcipiat malum: tunc prælato non est obediendum ei. August. super illud ad Roma. 13. Qui resistunt, ipsi sibi damnationem acquirunt. Si ille iubeat quod non debes facere, hic sanè contemnit potestatem timendo potestatem maiorem. Ipsos humanarum rerum gradus aduerte. Si quid iusserit curator, nunquid tibi faciendum est, si contra proconsolem iubeat? Rursus si quid proconsul iubeat, & aliud Imperator, nunquid dubitatur contempto illo illi esse ferendum? Ergo si aliud Imperator & aliud Deus iubeat, contempto illo obtemperandum est Deo.

De Disciplina. PARS XI. Quæ habet septem Capitula.

De ordine dicendorum de Disciplina. Et de diuersis acceptiombus huius nominis Disciplina. CAP. I.

DICTO de Obedientia qua redditur quæ debetur superiori, dicendum est de Disciplina, qua redditur quæ debetur inferiori, de qua hoc modo dicitur. Primo ponetur diuersæ acceptiombus huius nominis Disciplina. Secundo, tangeatur de his quæ possunt incitare ad faciendum correptionem. Tertio, de his quæ possunt impedire. Quarto de modo corripiendi, vel corrigendi. Quinto, de his quæ incitare possunt ad libere recipiendum correptionem. Sexto, de diuersis partibus disciplinæ. Septimo, de erroribus circa disciplinam. Circa primū notandū, quod disciplina quandoque dicitur desiderium corrigendi inferiores, & sic videtur esse pars iustitiæ. Quandoque autem dicitur disciplina id quod adhibetur ad correptionem aliquorum. Sic sumitur ad Heb. 12. Filii misericordiam negligere disciplinam. In eodē: In disciplina perseverate. Item

si extra disciplinam estis &c. Quandoque autem disciplina dicitur affectus disciplinae sumpta secundo modo. Et sic videtur eam describere Cyprianus, dicens: Disciplina est morum ordinata correctio, & maiorum precedentium patrum regularum observatio. Item magister Hugo de sancto Victore: Disciplina, inquit, est conuersatio bona & honesta, cui parum est non malum facere, sed studet in his quae bene agit per cuncta irreprehensibilis apparere. Ber. in epistolis: Disciplina cervicem submittit, ponit supercilia, componit vultum, ligat oculos, cachinnos cohibet, moderatur lingua, gulam frangat: iram sedat, format incessum. Item magister Hugo de Sancto Victore. Disciplina est motorum omnium motus ordinatus & dispositio decens in omni habitu & actione. Disciplina sumpta primo modo poterit videri alicui idem esse quod zelus. Ad zelum primo videtur pertinere dolor de Dei contumelia, qui est quasi quaedam scissura cordis, quam interdum indicat vestium scissura. Secundo tabescentia, quae est quum dolor vehementior aut diuturnior fuerit. David: Super inimicos tuos tabescebam. Tertio ira per zelum, quae est appetitus vltiscendi Dei offensam: quae ira si inueterata fuerit, emittitur odium. De quo in Psal. Nonne qui oderunt te Domine oderam? Idem: Perfecto odio oderam illos. Perfectum odium ex quo inimicos Dei vsque ad dilectionem vel perfectionem persequimur, non habentes pacem cum eis quandiu sunt Dei inimici. Vel perfectum odium dicitur odium virorum perfectorum, quo peccata hominum, non homines odio habentur. Ambr. Qui habent zelum, omnes inimicos suos putant qui sunt hostes Dei, quamuis patrem, sororem, de omnibus dicunt inimici facti sunt mihi. Idem: Nemo grauior hostis omnium, quam qui omnium laedit authorem. Aug. Vnumquemque Christianum zelus domus Dei comedit. Non enim magis est domus tua quam illa ubi habes salutem aeternam. Si ergo in domo tua ne quid peruersum fiat satagis, in domo Dei ubi salus est proposita & requies sine fine, non debes pari, quantum in te est, si quid peruersum forte videris. Et notandum quod non videtur omnino idem esse zelus & ira per zelum. Bonus zelus est, ut ait glo. Aug. super illud Ioan. 2. Zelus domus tuae. Feruor animi quo mens abiecto timore humano pro defensione veritatis attenditur, eo comeditur, quo quaelibet prava quae viderit, corrigere satagit, si nequit, tolerat & gemit. Ira vero per zelum est ira iusta. De qua gl. super illud Math. 5. Omnis qui irascitur &c. Iusta ira est mater disciplinae. Et super illud Iob 5. Virum stultum interficit iracundia, dicit Greg.

Greg.

Greg. Est ira per zelum, qua irasci sicut nostris, proximorum
 roribus debemus. De hac ira etiam dicit gl. super illud Eccl.
 Melior est ira risu. Hæc est ira qua vitii irascimur. Item nos
 dum, quod super illud Ezech. 4. Sume tibi sartagine ferrea
 dicit gl. Greg. Nullum maius sacrificium Deo est, quam zelus
 animarum. Zelus Dei gloriam in hoc mundo defendit: zelus
 carbo est quem de Seraphin accepit de altari cælesti, & tetigit
 labia Esaie. Esa. 6. Nam non sunt digna prædicare verbu Dei
 labia illa quæ hic carbo non tetigerit. In Psal. Mors in labiis
 eorum, ubi litera communis habet, Gladius in labiis eorum. In
 labiis quorundam verbum Dei quod deberet esse spiritus & vita
 mors est. Propter enim defectum zeli, verbum Dei ita frigide
 annuntiant aliqui, quod auditores eorum inde potius frigidantur
 quam accendantur. Propter ignem istum dictum est de Elia
 Eccl. 48. Surrexit Elias propheta quasi ignis. Zach. 2. Ponam de
 ces Iuda sicut caminum ignis in lignis.

De his que possunt incitare ad faciendam correptionem.

C A P V T I I.

AD correptionem faciendam, notandū, quod ad hoc potius
 incitare potest frequens admonitio sacre scripturæ. Mat.
 18. Si peccauerit in te frater tuus, corripe eum inter te & ipsum
 solū. ad Gal. 6. Si præoccupatus fuerit homo in aliquo delicto,
 vos qui spirituales estis, instruite huiusmodi. 1. ad The. 4. Rogamus
 vos fratres, corripite inquietos. Prou. 24. Noli subtrahere
 a puero disciplinam. Eccl. 7. Filij tibi sunt? erudi illos, & curam
 illos a pueritia illorum Eiusdem 30. Tunde latera eius dum in
 fans est, ne forte induret & non credat tibi. In eodem: Doce
 bellum tuum, & operare in illo, ne in turpitudine illius offendas
 ad Ephes. 6. Educate filios vestros in disciplina & correptione
 domini. Secundo exempla, & maximè exemplum Christi. De
 cuius zelo habes Matth. 21. & Ioan. 2. Et in Psalm. Zelus domus
 tue comedit me. Esa. 59. Opertus est dominus pallio zeli. In
 Cant. 2. En ipse stat post parietem: ad modum scilicet zelatus
 auscultatis. Exemplum zeli habes Exo. 32. in Moysen & Leuitis
 dictam summentibus de idololatria Iudaici populi. Item Numer.
 25. in Phinees, qui interfecit virum Israelitam cõeuntem cum
 Madianitide: de quo dominus ait ad Moysen, Phinees filius
 Eleazari auerit iram a filiis Israel, quia zelo meo cõmotos est
 cõtra eos. Item 3. Reg. 10. in Iehu qui interfecit prophetas Baal.
 Item 1. Machab. 2. in Matathia qui trucidauit Iudaum sacrificia
 tem idolis. ¶ Terrio utilitas ex correptione proueniens vitio
 eorum